

Lyckåleden

Lyckebyån har sina källflöden norr om Kosta i Kronobergs län. Ån, som är ca 10 mil lång, omges i sitt övre lopp av barrskogar. I nedre delen av ån ersätts dessa med lövskogar av bok och ek, samt åker- och betesmarker. Ån mynnar i havet öster om Karlskrona.

Lyckåleden följer ån från Lyckeby idrottsplats i söder upp till Lyckeåborg i norr. Uppströms fallet med den gamla kronokvarnen flyter ån sakta fram genom Lyckeby samhälle och jordbruksmark. Från vattenfallet i Augerum till Lyckeåborg passerar vandraren flera forsar. Ån är här omgiven av lövskogar. Utefter leden finns tydliga spår av gamla industrianläggningar, som utnyttjat ån som vattentäkt och energikälla i produktionen.

Lyckå slottsruin

På västra sidan av ån vid ledens södra start ligger resterna av en slottsruin. Den byggdes då Blekinge tillhörde Danmark på 1540-talet. Slottet revs redan 1600. Stenarna användes till Danmarks nya försvarsanläggning i Christianopel i nordöstra Blekinge.

Kronokvarnen

Energien från vattenfallet i Lyckeby har utnyttjats långt tillbaka i tiden. Amiralitetet inköpte 1721 en gammal kvarn och byggde om den till kronokvarn. Den finns fortfarande kvar och inrymmer en vattenturbin för produktion av elektricitet.

På 1780-talet anlades många småindustrier, bl a stenpappersbruk, segelfabrik och en smedja.

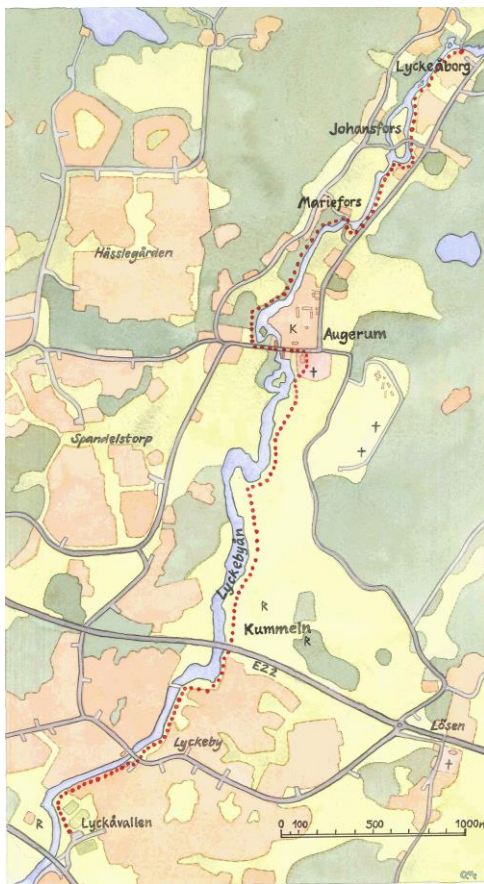
Lyckebyån har under alla tider utnyttjats som vattentäkt för Karlskrona. Under tiden 1721–1860 forslades vattnet till staden med vattenskutor. Först 1860 anlades ledning för vattnet in till staden. Vid fallet ligger Karlskronas nuvarande vattenverk, som tar sitt råvatten från ån.

Kummeln

På de flacka höjderna finns många spår av gravfält från vikingatiden. Nära ån finns grunden av ett hus omgivet av en förfallen äppelodling och rester av en trädgård. Området är rikt på växter, som majsmörblomma, gulvial, midsommarblomster, svartkämpe, gulsippa, lundvårlök, ramslök, ålandsrot, vitrapunkel, gulplister, vildtulpan. Många växter inplanterades av ägaren till det forna torpet och en del finns fortfarande kvar.

Fågellivet är rikt med många sångare, bl a trädgårds-sångare och härmsångare.

Leden (rödprickad linje) följer Lyckebyån, ca 6 km. Största delen av vandringsleden är ej framkomlig med barnvagn eller dylikt.

Parkeringsplatser finns vid

Lyckåvallen (idrottsplatsens P-plats)
Augerums kyrka (kyrkans P-plats)
Mariefors (på åns östra sida)
Johansfors (vid landsvägen)
Lyckeåborg (åns västra sida som nås via Mølletorpsvägen)

Busshållplatser finns utmed sträckan. Se Blekingestrafikens tidtabeller.

Toaletter finns inte utmed sträckan

Augerum

Kyrkan uppfördes 1822 på samma plats som en medeltida kyrka. På kyrkogården är den berömda amiralen och skeppsbyggmästaren Fredrik Henrik af Chapman begravd.

Augerums gård, omedelbart norr om kyrkan, är omnämnd från medeltiden. Under början av 1700-talet ägdes gården av amiralitetsapotekaren Johan Eberhard Ferber, som anlade en stor och vida berömd örtagård. Alléer av lind och avenbok är troligen från denna tid. Kvarnen är ej i bruk men inhyser en vattenturbin för elproduktion.

Mariefors

De välgjorda murarna vid forsen håller tyvärr på att rasa samman. De minner om tiden då vattenkraften utnyttjades i olika industrianläggningar.

I början av 1800-talet anlades ett pappersbruk, som tillverkade skriv- och tryckpapper av lump. Papperstillverkningen ersattes av en hattfabrik och därefter en tvålfabrik. Från 1926 användes byggnaden till en mekanisk verkstad. Rester av grunden finns kvar efter rivningen i början på 1970-talet.

Johansfors

Forsen har utnyttjats för industriändamål. Öster om ån finns grunden till ett pappersbruk anlagt på 1700-talet. Resterna av en rädda som förde vatten till bruket finns kvar. Här låg även ett linoljeslageri.

På åns västra strand fanns en kvarn och ett sågverk. Sågverket var i drift fram till 1980-talet. Byggnaderna är nu rivna, men rester från verksamheten finns kvar.

Lyckeåborg

Lyckeåborgs bruk anlades 1759 för att utnyttja vattenkraften till att driva en kopparhammare.

Bruket fick ett uppsving i mitten av 1800-talet, då ett valsverk för tillverkning av bandjärn och järnplåt startade. Bruket blev mest känt för tillverkning av klippspik från järnplåt.

Lokalerna används numera av flera företag, däribland MCT Brattberg som bl a tillverkar världsberömda vattentäta kabelgenomföringar.

Under brukets glansperiod anlades en fin trädgård. Fortfarande syns spåren av parkstigen, som leden följer vid ån.

Geologi

Berggrunden i Lyckebyåns nedre lopp består av gnejsgraniter, ca 1 700 milj år gamla. Närmare smålandsgränsen blir smålandsgraniter, som är ca 300 milj år yngre, vanliga. Oroligheter i berggrunden vid flera tidpunkter gav upphov till sprickbildningar, som Blekinges åar följer.

Under istiden täcktes vårt land av 2–3 km tjock inlandsis. Isen rörde sig i Blekinge hela tiden mot söder och krossade berggrunden och gav upphov till jordarten morän, som är en blandning av sten, grus, sand, silt och ler. I Blekinge med sin hårda berggrund är lerhalten låg.

Genom isens tyngd pressades landytan ner. När isen började smälta för ca 14 000 år sedan var därför de sydligaste delarna av Blekinge täckta av vatten. Spår av den högre vattenytan finns nu i form av strandbildningar 60–65 m över Östersjöns yta, den så kallade Högsta kustlinjen, H.K. Dalarna i Blekinge var täckta av vatten ca 2 000 år efter isavsmältningen. I vattnet avsattes finkorniga sediment som silt och ler. En stor del av jordbruksmarken söder om Augerum utnyttjar den bättre näringstillgången i de finkorniga sedimenten.

Natur

Naturen är variationsrik längs leden. Mellan landsvägsbron och den gamla järnvägsbron i Lyckeby finns på åns östra strand ek- och bokskog samt ovanligt stora alar vid åkanten. På våren lyser marken vit och gul av vitsippor och svalört. Här finns också den ovanliga ramslöken.

Längs Lyckebyåns stränder växer bl a ängsbräsa, fackelblomster, kabbleka, kråklöver, vass och flera arter av starr. På ett par platser finns medicinalväxten kalmus. Vid Kummeln finns en stor artrikedom.

Från Augerum till Lyckeåborg dominerar bokskogar, även här med en fantastisk vårblooming av vitsippor och svalört. Utefter åkanten finns stora bestånd av safsa (kungsbräken).

Fågellivet

Utmed ån förekommer ett rikt fågelliv med gräsand, sothöna, häger och knölsvan. Vid Augerums kvarn häckar försärla årligen. Kungsfiskare syns ibland flygande längs med ån.

Vintertid förekommer strömstare i forsarna. I ängsmarken vid Kummeln finns ett stort antal olika sångare, bl a trädgårdssångare och härmsångare.

Fiske

Genom stort arbete av fiskevårdsföreningen har förhållandena för laxfiskar förbättras. Årligen fiskar man upp havsöring, gädda, abborre, gös, regnbågslox och sik.

Havsöringen leker i mitten av oktober. Det finns flertalet lekplatser från Augerums kvarn till Lyckeåborg.

Projekt Lyckåleden

Upprinnelsen till projektet var en stark önskan från många att kunna vandra utmed ån och njuta av de underbara naturscenerierna vid alla årstider. Arbetet har utförts av föreningsmedlemmarna men många andra har på olika sätt varit involverade. Ansvarig för projektet har varit Karlskrona kommun.

Planeringen började under hösten 2005. Statliga anslag beviljades våren 2006. I juni 2007 hade ca 1500 timmar frivilligt arbete utförts med röjning, schaktarbeten, stigförstärkningar, utmärkning, faktasökning m m.

Utmed leden finns anslagstavlor och skyltar för vuxna och barn, som upplyser om åns natur, geologi och historia.

Leden invigdes den 13 maj 2007.

Fyra föreningar som samverkat vid arbetet med leden är:

www.lyckebygille.com

www.lyckebyansfiske.dinstudio.se

www.karlskrona.naturskyddsforeningen.se

Lyckeby Trädgårdsförening t o m 20171231

Foldern kan laddas ner på www.karlskrona.se. Sök Lyckåleden

Lyckebyåns
Fiskevårdsförening

Detta projekt har medfinansierats genom statsbidrag till lokala naturvårdsprojekt förmedlade av Länsstyrelsen i Blekinge

LYCKÅLEDEN

En vandringsled från Lyckeby till Lyckeåborg

Foto Kerstin Svensson